

การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

THE DEVELOPMENT OF A RESULT-BASED MANAGEMENT MODEL IN THE EDUCA- TIONAL SERVICE AREA

ยงยุทธ ทรัพย์เจริญ*
เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม**
สมุทรา ชำนาญ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความคิดเห็น ในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 5 และขั้นตอนที่ 5 การสรุป และรายงานผลการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่เหมาะสม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเป็นไปได้ โดยผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การบริหารกลยุทธ์แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 5 มาตรฐาน และจุดเน้นการพัฒนา 2 จุดเน้น ส่วนที่ 2 โครงสร้างการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วยโครงสร้างระบบงานและเครือข่าย และส่วนที่ 3 ขั้นตอนการปฏิบัติแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ 2) การกำหนดปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ 3) การกำหนดตัวชี้วัด ผลการดำเนินงานหลัก

* นิสิตปริญญาโท ภาควิชาบริหารการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** คณาบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

*** อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4) การกำหนดวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติ 5) การกำหนดเป้าหมาย 6) การปฏิบัติตามวิธีการและขั้นตอน 7) การบันทึกผลการปฏิบัติ 8) การวิเคราะห์ผล และ 9) การพัฒนาการปฏิบัติ และเผยแพร่ผลงาน

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า รูปแบบที่มีความเหมาะสมสำหรับการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ การบริหารกลยุทธ์ (Strategic Management) โครงสร้างการบริหาร (Structure) และขั้นตอนการปฏิบัติ (Procedure and Practice) หรือตรงกับภาษาอังกฤษ SSP Model

คำสำคัญ : พัฒนารูปแบบ / การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ / สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this study was to develop a result-based management model in the educational service area office. The study consisted of five steps of model developing, Step one, definition of the research conceptual framework. Step two, construction of a result-based management model for the educational service area office. Step three, verification and validation of the constructed model by experts for an appropriate and feasibility. Step four, verification and validation of the constructed model by administrators from 5 outstanding educational service area for a feasibility and Step five, conclusion and report of the appropriate model of result-based management in the educational service area office. Data were analyzed using mean, standard deviation and content analysis.

The result of the study revealed that the result-based management model in the educational service area office after verification and validation by administrators from educational service area office for a feasibility showed that the model has 3 parts. Part one, the result-based strategic management composed of 5 educational service area standards and two development focuses. Part two, the structure of the result-based management composed of working system and networking. Part three, procedure and practice of the result-based management composed of 9 steps: 1) the analysis of vision, mission, objectives and strategies, 2) defining achievement factors, 3) defining main output indicators, 4) defining methods and procedures for practice, 5) target setting, 6) implementing the defining methods and procedures, 7) recording results from practice, 8) analyzing the results and 9) developing practice and disseminating.

It can be inferred from the research result that the appropriate model for the education service area office comprised of, Strategic Management (S), Structure (S) and Procedure and Practice (P) or to call "SSP model".

KEYWORDS : Management Model / Result-Based Management / the Office of Educational Service Area

บทนำ

การศึกษาเป็นการสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (พีรศักดิ์ วัลย์รัตน์, 2551, หน้า 7-8) การศึกษาเป็นเสมือนเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีความเจริญงอกงาม ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคม จึงนับได้ว่าการศึกษาคือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต หรืออาจจะเป็นปัจจัยที่ 5 ในการดำรงชีวิต เพราะการศึกษาสามารถช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ด้านของชีวิตได้ (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2540, หน้า 2) โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาไว้ในมาตรา 49 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ” ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 37 ได้กำหนดให้เขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่บริหาร และจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่น ๆ และมาตรา 38 กำหนดให้แต่ละเขตพื้นที่การศึกษา มีคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ดูแล จัดตั้ง ยุบรวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา ให้สามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย และมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย ในเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน, 2547, หน้า 23-24)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุไว้ชัดเจนว่า ให้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติ มีหน้าที่นานโยบายไปสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุตามหลักการ และเป้าหมายของการจัดการศึกษา มีการบริหาร และการจัดการเป็นอิสระ มีความคล่องตัว ตามหลักการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการ สามารถดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในเรื่องการค้าเนินงานด้านการบริหาร และการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ปรัชญา เวสารัตน์ (2545, หน้า 8) ได้วิเคราะห์แนวการบริหารในระบบราชการไทยและหลักการบริหาร และจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และได้เสนอโครงสร้างการบริหารเขตพื้นที่การศึกษา พร้อมทั้งให้แนวทางการบริหาร และการจัดระบบการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษาไว้ รวม 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการวางระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ และด้านการประเมินการบริหาร และจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา องค์กรมหาชนเฉพาะกิจ, 2545, หน้า 5-9)

จากการศึกษาผลการประเมินผลระบบ และรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ของแต่ละเขตพื้นที่ พบว่า การบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการเป็นตัวกำหนด และมีปัญหาอุปสรรค การบริหารจัดการศึกษาใน

หลายๆ ด้าน อาทิ เช่น ปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการในแต่ละกลุ่มงาน ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพในการศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ปัญหาเกี่ยวกับระบบการให้บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 21-22) ตลอดจนนโยบายในการสร้างความเข้มแข็งตามแนวทางกระจายอำนาจการบริหาร และจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ปัญหาการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ และปัญหาการขยายเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 2-5)

จากปัญหาอุปสรรคดังกล่าวข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นองค์การหลักของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่กำกับ ติดตามการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับกฎ ระเบียบ คำสั่ง และนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ บริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งกำหนดว่า ภาครัฐจะต้องเปลี่ยนแนวทางการบริหารไปสู่การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-Based Management) โดยยึดประชาชนเป็นเป้าหมายหลักในการทำงาน มีการเปรียบเทียบผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่กำหนด โดยใช้ระบบการประเมินผลงานที่อาศัยตัวชี้วัดเป็นตัวสะท้อนผลงานออกมาให้เป็นรูปธรรม ซึ่งแตกต่างจากการบริหารแบบเก่าที่มุ่งเน้นด้านปัจจัยนำเข้า (Input) และกระบวนการทำงาน (Process) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานในการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ ทำให้ทราบผลการปฏิบัติงาน เมื่อเทียบกับแผนหรือเป้าหมาย สามารถรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงานต่อผู้บริหาร และสามารถแก้ปัญหาได้ทันทีทันที หากผลการปฏิบัติงานไม่น่าพึงพอใจ ผู้บริหารมีโอกาสรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการได้ทันที มีความโปร่งใสในการตัดสินใจ และวิธีการทำงานด้วยความรวดเร็ว คล่องตัว ตอบสนองความต้องการของสังคม จึงเป็นระบบบริหารราชการที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545, 2545, หน้า 18) ด้านการปฏิรูปการศึกษา จึงจัดให้มีระบบบริหารการศึกษาแนวใหม่ ก่อให้เกิดเอกภาพด้านนโยบาย / แผนและมาตรฐาน แต่มีความหลากหลายในทางปฏิบัติ ประโยชน์จากการปรับเปลี่ยนครั้งนี้ทำให้อำนาจการตัดสินใจกระจายสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา มากขึ้น ประชาชน องค์กร และสถาบันทางสังคมมีสิทธิ และมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจศึกษารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-Based Management: RBM) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดในการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทั้งด้านหลักการ และแนวคิดองค์ประกอบสำคัญ ขั้นตอนการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งศึกษาองค์ประกอบขององค์การตามองค์ประกอบที่สำคัญ และมาตรฐานการจัดการของเขตพื้นที่การศึกษา โดยแนวคิดหลักดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาหลอมรวมประกอบเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ก้าวไปสู่รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแนวใหม่ มีกระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ สามารถดำเนินงานให้บรรลุตามจุดหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. ทำให้ได้รูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
2. ทำให้สามารถปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรตามรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้อย่างเหมาะสม
3. สามารถนำผลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์การทางการศึกษาอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ภายใต้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์การ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่มุ่งเน้นผลผลิต และผลลัพธ์ ซึ่งเรียกว่า ผลสัมฤทธิ์มาประยุกต์ใช้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ และเน้นการแก้ปัญหาร่วมกันของผู้บริหารและผูปฏิบัติอย่างมีกระบวนการ โดยอาศัยกรอบมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (The Educational Service Area Office Standards) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารที่เกี่ยวข้อง ศึกษากระบวนการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และแนวคิดหลักการของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ สำหรับสร้างรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ที่มีความเป็นไปได้กับการนำไปใช้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย
 - 2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน
 - 2.2 ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้อำนวยการกลุ่ม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 90 คน
3. การสร้างรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

เป็นแนวทาง ประกอบด้วย

3.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ และพัฒนาระบบการจัดการ ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการศึกษาภาครัฐ (PMQA)

3.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ จนบรรลุเป้าหมาย และส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษา

3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการกำกับ ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือและพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดความเข้มแข็ง

3.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บริหารอัตรากำลังให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา และพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาสู่การเป็นมืออาชีพ

3.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สร้าง และพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ในการจัดการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูง เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแบบกำหนดประเด็น

2. แบบสังเกตการณ์ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูง เป็นแบบสำรวจรายการ บันทึกแบบปลายเปิด

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูง ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการ โดยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ และการสังเกต จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยนำหนังสือส่งถึงกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้การบันทึกแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต

2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยดำเนินการ โดยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำหนังสือส่งผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมแบบสอบถาม จำนวน 9 ฉบับ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการ โดยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และผู้อำนวยการกลุ่ม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และนำส่งกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ จำนวน 90 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ จำนวน 83 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.22

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและผู้อำนวยการกลุ่มในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูง ดำเนินการโดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างการบริหารระบบงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บัญญัติความสำเร็จและข้อเสนอแนะ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตสภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูง ดำเนินการโดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย บัญญัติทำให้เกิดความสำเร็จตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 5 มาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การบริหารกลยุทธ์แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โครงสร้างการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และขั้นตอนการปฏิบัติแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา 5 เขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเป็นได้ในการนำรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย การบริหารกลยุทธ์แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โครงสร้างการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และขั้นตอนการปฏิบัติแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ผลการกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและสภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ทำให้สามารถวิเคราะห์หลักการการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ที่มีเนื้อหาที่ครอบคลุมเทคนิคในการบริหารหลายเรื่อง ได้แก่

1. การวัดผลการปฏิบัติงาน (Performance Measurement)
2. การเทียบงาน (Benchmarking)
3. คุณภาพการให้บริการ (Service Quality)
4. การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Performance Auditing)
5. การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation)

6. การมอบอำนาจและให้อิสระในการทำงาน (Devolution and Autonomy)
 7. การวางแผนองค์กรและแผนกลยุทธ์ (Corporate and Strategic Planning)
 8. การทำสัญญาผลการปฏิบัติงาน (Performance Contracting)
 9. การติดตามผลการปฏิบัติงาน (Performance Monitoring)
 10. การกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators: KPIs)
- แนวคิดและการบริหารจัดการแนวใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นแนวคิด

ที่ถือการบริหารหลากหลายรูปแบบ คือ

1. การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
2. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
3. การบริหารจัดการแบบบูรณาการ
4. การบริหารแบบ Balanced Scorecard (BSC)
5. การเขียนแผนที่กลยุทธ์
6. การประเมินประสิทธิผลองค์กร

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้อำนวยการกลุ่ม และสังเกตการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงในปี พ.ศ. 2549 - 2551 และจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 ทำให้สามารถกำหนดเป็นโครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ระบบบริหารจัดการ บัจฉัย / วิธีการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ วิธีการกำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำมาเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และใช้เป็นเนื้อหาของเครื่องมือการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหาร จำนวน 9 ท่าน ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกรายการ

ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ผู้วิจัยนำเครื่องมือฉบับที่ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ไปให้ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้อำนวยการกลุ่ม จำนวน 83 คน ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ไปปฏิบัติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกรายการ

การสรุปและรายงานผลการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ คือ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 117) ถือว่ารูปแบบ มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ซึ่งพบว่า มีความสอดคล้องกันทุกรายการเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงทำให้ได้รูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ

ดังนั้น ผลจากการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้หลักการบริหารกลยุทธ์แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Strategic Management) โครงสร้างการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Structure) และขั้นตอนการปฏิบัติแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Procedures and Practice) ซึ่งรูปแบบดังกล่าวสามารถสรุปเป็นรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมสำหรับนำไปปฏิบัติจริง ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่เรียกว่า SSP Model ดังนี้

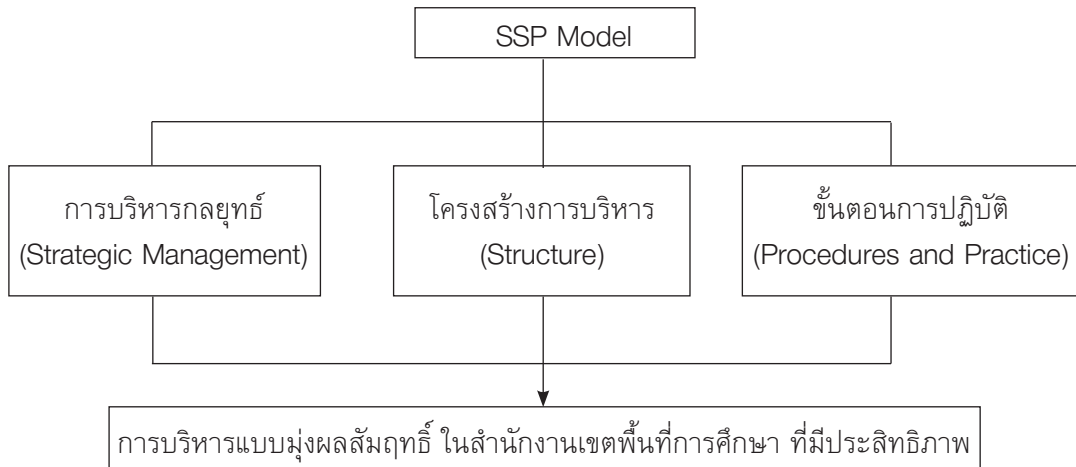
1. S มาจากคำว่า Strategic Management เป็นการบริหารกลยุทธ์แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่ประกอบด้วย มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 5 มาตรฐานและจุดเน้นการพัฒนา 2 จุดเน้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มุ่งเน้นการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ใช้เป็นกรอบในการบริหารกลยุทธ์เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. S มาจากคำว่า Structure เป็นการจัดโครงสร้างการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่ประกอบด้วย 1) คณะ ก.พ.ท., คณะ อ.ก.ค.ศ. และคณะ ก.ต.ป.น. 2) โครงสร้างการบริหาร 7 กลุ่ม และ 1 หน่วยตรวจสอบภายใน 3) ศูนย์นวัตกรรมเทคโนโลยีและสารสนเทศ และ 4) ศูนย์บริหารเครือข่ายการศึกษา ซึ่งเป็นโครงสร้างการบริหาร ที่เหมาะสมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในยุคปัจจุบัน

3. P มาจากคำว่า Procedures and Practice เป็นขั้นตอนการปฏิบัติแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ 2) การกำหนดปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ 3) การกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก 4) การกำหนดวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติ 5) การกำหนดเป้าหมาย 6) การปฏิบัติตามวิธีการและขั้นตอน 7) การบันทึกผลการปฏิบัติ 8) การวิเคราะห์ผล และ 9) การพัฒนาการปฏิบัติและเผยแพร่ผลงาน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ทุกกลุ่มในโครงสร้างสามารถนำกลยุทธ์มาปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างชัดเจน

ดังนั้น SSP Model จึงเป็นรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่จะต้องพิจารณาและนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นการบริหารแบบมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ วัดผลการปฏิบัติงาน (Performance Measurement) มีการตรวจสอบความถูกต้องของการจัดทำข้อมูลการปฏิบัติงาน โดยการติดตามผล (Performance Monitoring) โดยเฉพาะต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicator: KPIs) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มาเป็นรูปแบบในส่วนของกลยุทธ์การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ส่วนโครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ใช้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 และใช้ระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ รัชนา ศานติยานนท์ (2544, หน้า 40) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบใหม่ของการจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการที่ดีและเป็นแนวปฏิบัติเป็นที่ยอมรับ จะเห็นความมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ครอบคลุมองค์ประกอบด้านความยุติธรรม ความโปร่งใส ความมีอิสระและคล่องตัว

2. การสร้างรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิ การสัมภาษณ์ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการสังเกตการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีผลการปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพสูง ทำให้ได้ปัจจัยความสำเร็จ ในการบริหารจัดการที่ดี ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งในด้านกลยุทธ์ การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โครงสร้างการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และขั้นตอนการปฏิบัติแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ศุภชัย สุวรรณนิษฐ (2548, หน้า 187-196) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบ

การบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเป็นไปได้โดยผู้ปฏิบัติในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แนวคิดและหลักการ ส่วนที่ 2 โครงสร้างการบริหารจัดการ และส่วนที่ 3 คือ ขั้นตอนการนำไปใช้

3. การตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการเป็นผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบที่ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การบริหารกลยุทธ์แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ส่วนที่ 2 โครงสร้างการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และส่วนที่ 3 ขั้นตอนการปฏิบัติแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งในแต่ละส่วนจะมีองค์ประกอบของหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และปัจจัยความสำเร็จของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีกระบวนการสอดคล้องกับ ชัชวาลีสีมพู (2548, หน้า 50-52) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความต้องการการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

4. การตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเครื่องมือตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ มาให้ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ซึ่งพบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับดีมากขึ้นไปทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ ราตรี กุลวงศ์ (2549, หน้า 112-132) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานับฐานของผู้รับบริการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติตามรูปแบบมีผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพที่ดีขึ้น ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ ในการได้รับบริการสูงขึ้น และบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความคล่องตัวขึ้นมาก

5. การสรุปและรายงานผลการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยได้ขอสรุปจากผลการวิจัยว่า รูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนและมีความสอดคล้องกันระหว่างความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิกับผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ ริชานา ศานตยานนท์ (2544, หน้า 40) ศุภชัย สุวรรณนิษฐ (2548, หน้า 187-196) ที่ใช้ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ปฏิบัติมาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการที่พัฒนาขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำสาระและรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปกำหนดเป็นนโยบายการบริหารจัดการคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดโครงการนำร่องการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดนโยบาย แผนงาน งบประมาณ และจัดให้มีการพัฒนาผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในนโยบาย แนวคิด หลักการ วิธีการดำเนินการนำรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปใช้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรรับนโยบายและแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากำหนดเป็นนโยบายและแผนงานในการดำเนินการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดทำคู่มือการดำเนินงานการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามรูปแบบที่พบในการวิจัยนี้ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปดำเนินการ และมีการรายงานผล

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้บุคลากรทุกฝ่ายทำการวิเคราะห์และศึกษาจุดประสงค์ของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม

3. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรศึกษาให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนในรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีการวางแผน กำหนดทรัพยากรและวิธีดำเนินงานตามกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการทบทวนปรับปรุงผลการดำเนินงานการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ รวบรวมผลงานและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีข้อจำกัด ดังนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรได้มีการวิจัยเชิงลึก เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามแนวทางการบริหารของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ทราบผลการปฏิบัติตามสภาพจริง ของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

2. ควรได้มีการวิจัยถึงตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของงาน ตามสภาพจริงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อได้นำรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปใช้ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้ว ระยะเวลาหนึ่ง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). รายงานผลการตรวจราชการการดำเนินงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชัชฎุมิ สีชมพู่. (2548). รูปแบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล. ดุษฎีนิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปรัชญา เวสารัตน์. (2545). การบริหารเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษาองค์การมหาชนเฉพาะกิจ (สปศ.) องค์การมหาชนเฉพาะกิจ.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2540). การศึกษาปัจจัยที่ 5 ของชีวิต. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พีรศักดิ์ วิสัยรัตน์. (2551). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัชนา ศานติยานนท์. (2544). รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราตรี กุลวงศ์. (2549). การพัฒนารูปแบบการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานานาชาติผู้รับบริการ. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภชัย สุวรรณกนิษฐ. (2548). การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการดำเนินงานขององค์กรคุณบุคคล และการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา องค์การมหาชนเฉพาะกิจ. (2545). สังคมได้อะไรจากการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน. (2547). พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรึททวนกราฟิก จำกัด.

